

Keuzehulp methodieken leesbegeleiding op ondersteuningsniveau 3

Interventie	Specifieke indicaties
<p>Connect Klanken en Letters</p> <p>Interventieperiode 1 van groep 3, tussen september en februari. Ook geschikt voor SBO en REC.</p> <p>Kan ook als leesmethode worden gebruikt, bv voor oudere (NT2) leerlingen die de leeshandeling nog niet beheersen.</p> <p>Interventie binnen of buiten de klas.</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klankbewustzijn - letter-klankkoppeling - aanvankelijke (elementaire) leeshandeling <p>Frequentie: <u>minimaal</u> 3 x per week, liefst 3 dagen achter elkaar, 20 minuten. Voor leerlingen die onvoldoende reageren kan frequentie worden opgevoerd naar 5 tot 10 keer per week.</p> <p>Indien gebruikt als leesmethode voor oudere (NT2) leerlingen; 5 wekelijkse lessen. Eventueel kunnen sessies dan wel korter zijn.</p> <p>Aantal leerlingen: 1-3</p> <p>Onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fase 1: rijmpje voorlezen - fase 2: letter schrijven - fase 3: automatisering letterkennis - fase 4: woorden schrijven (Connect-rij) - fase 5: woorden lezen (Connect-rij) - fase 6: samenlezen uit een boek <p>Meer informatie:</p> <p>Draaiboek Connect Klanken en Letters</p> <p>A. Smits, T. Braams (2019). Dyslectische kinderen leren lezen. Boom uitgevers Amsterdam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Leerling zit in de eerste fase van het aanvankelijke leesproces. - Leerling kan meerdere letters nog niet benoemen die al wel aan bod zijn geweest in de leesmethode (het gaat niet om vlot benoemen en ook niet om structurele verwarringen, zoals b/d). - Leerling heeft nog moeite met het toepassen van de leeshandeling.
Interventie	Specifieke indicaties
<p>Connect Woordherkenning</p> <p>Interventieperiode 2 en 3 van groep 3, vanaf februari.</p> <p>Ook geschikt voor leerlingen SBO en REC t/m leeftijd van 9 jaar.</p> <p>Interventie binnen of buiten de klas.</p>	<p>In volgorde van belangrijkheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerling kent in het aanvankelijk leesproces bijna alle letters maar leest niet alle letters binnen woorden langer dan 3 letters. (b/d en sommige tweeklanken kunnen nog verwisseld worden)

<p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volledig omzetten van alle letters binnen woorden om tot adequate woordherkenning te komen. - Leren lezen van medeklinkerverbindingen en meerlettergrepige woorden - Nauwkeurigheid belangrijker dan tempo. <p>Frequentie: <u>minimaal</u> 3 x per week, liefst 3 dagen achter elkaar, 20 minuten. Voor leerlingen die onvoldoende reageren kan frequentie worden opgevoerd naar 5 tot 10 keer per week. Eventueel kunnen sessies dan wel korter zijn dan 20 minuten.</p> <p>Aantal leerlingen: 1-3</p> <p>Onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fase 1: voorlezen - fase 2: woorden schrijven (Connect-rij) - fase 3: woorden lezen (Connect-rij) - fase 4: tekstlezen - fase 5: woorden herhaald lezen - fase 6: tekst herhaald lezen <p>Meer informatie:</p> <p>Draaiboek Connect Wordherkenning</p> <p>A. Smits, T. Braams (2019). Dyslectische kinderen leren lezen. Boom uitgevers Amsterdam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Herhaald aanbieden op woordniveau verbetert <u>duidelijk</u> de herkenning van de aangeboden woorden, zowel qua accuratesse als snelheid. - Leren decoderen van medeklinkerverbindingen en meerlettergrepige woorden verloopt moeizaam. - Lezen verloopt relatief vlot en met relatief veel fouten. - Leerling kan de elementaire leeshandeling uitvoeren. <p>Niet geschikt voor leerlingen met vloeiendheidsproblematiek, die te sterk en te lang vasthouden aan het letter-voor-letter omzetten van woorden.</p>
Interventie	Specifieke indicaties
<p>Connect Vloeiend Lezen</p> <p>Interventieperiode 2 en 3 van groep 3 én drie interventieperiodes van groep 4.</p> <p>Interventie binnen of buiten de klas.</p> <p>Kan ook na groep 4 worden gebruikt voor zeer zwakke lezers: kinderen die onvoldoende stilleesvaardigheden hebben om zelfstandig voldoende 'leeskilometers' te maken.</p> <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - automatiseren van de woordherkenning - vloeiend lezen van tekst <p>Frequentie: <u>minimaal</u> 3 x per week, liefst 3 dagen achter elkaar, 20 minuten. Voor leerlingen die onvoldoende reageren kan frequentie worden opgevoerd tot 5 of zelfs 10 x per week. Eventueel kunnen sessies dan wel korter zijn dan 20 minuten.</p>	<p>Niet alle criteria hoeven aanwezig te zijn, wél de eerste 3 punten zijn voorwaarde voor CVL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerling benoemt vrijwel alle letters (b/d kunnen nog verwisseld worden en er kunnen enkele verwisselingen en onzekerheden zijn m.b.t. sommige tweetekenklanken). - herhaald aanbieden op woordniveau verbetert niet duidelijk de herkenning van de aangeboden woorden. Een woord kan veelvuldig aangeboden worden maar wordt dan toch weer gespeld. - Het lezen verloopt erg langzaam, vrij nauwkeurig, vaak spellend. - Grillig en onvoorspelbaar patroon van moeilijkheden (blijkt uit running records). - Toetscores voor spelling zijn relatief beter dan voor lezen. - Achtereenvolgens benoemen van letters is opvallend traag op de letterbenoemtoets waarbij tijd gemeten wordt.

<p>Aantal leerlingen: 1-3</p> <p>Onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fase 1: oriëntatie - fase 2: voorlezen en interactie - fase 3: simultaan om en om lezen - fase 4: woorden schrijven/lezen - fase 5: duo lezen / zelfstandig lezen - fase 6: fluisterlezen in de klas - <p>Meer informatie:</p> <p>Draaiboek Connect Vloeiend Lezen</p> <p>A. Smits, T. Braams (2019). Dyslectische kinderen leren lezen. Boom uitgevers Amsterdam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rekenproblemen bij dagelijks rekenen in de klas (m.n. rijtjes in het schrift). - Leesprestaties opvallend wisselend. - Leesvermoeidheid, afleidingsmanoeuvres. - Opvallende woordvindingsproblemen.
Interventie	Specifieke indicaties
<p>RALFI</p> <p>Voor zeer zwakke lezers in groep 4 t/m 8, in BaO, SBaO, REC, RT-praktijk, VO (individueel)</p> <p>Doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren van de vloeiendheid van het lezen en daarmee het leesniveau. <p>Frequentie: minimaal 4-5 x per week, op verschillende dagen; 20-30 minuten per sessie.</p> <p>Onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - R: repeated- herhaald lezen - A: assisted- ondersteund lezen - L: level- op belevingsniveau - F: feedback -directe feedback - I: instructie- boogjes/streepjes - I: interactie: interactief lezen, tijdens eerste sessie: open vragen <p>Meer informatie:</p> <p>RALFI, lezen op een betekenisvolle en motiverende manier.</p> <p>A. Smits, T. Braams (2019). Dyslectische kinderen leren lezen. Boom uitgevers Amsterdam.</p>	<p>In volgorde van belangrijkheid. Niet alle indicaties hoeven aanwezig te zijn, de eerste vier punten zijn voorwaarde voor zinvol toepassen van RALFI als vervangend leesprogramma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerling benoemt vrijwel alle letters; b/d kunnen nog verwisseld worden en er kunnen enkele verwisselingen en onzekerheden zijn m.b.t. sommige tweeteken-klinkers. - Leeshandeling kan correct worden uitgevoerd, vaak te traag of geregeld fouten. - Leesontwikkeling stagneert (minder vorderen dan 2 AVI- instructieniveaus per half jaar). - Leesniveau ligt tussen AVI-start (AVI M3 instructie moet gehaald zijn m.b.t. fouten, niet m.b.t tempo) en AVI-E4 instructieniveau. - Lezen verloopt erg langzaam, vrij nauwkeurig, vaak spellend, spellende leeshandeling wordt grotendeels beheerst. - Leesvermoeidheid en afleidingsmanoeuvres. - Vermijdingsgedrag en/of faalangst. - Leesmotivatie is (zeer) laag. <p>Als leerlingen AVI-E4 kunnen lezen dan stoppen met RALFI-aanpak en eventueel overgaan op RALFI-light.</p>
Interventie	Specifieke indicaties
<p>RALFI LIGHT (=RALFI zonder tekst herhalen)</p>	

Voor zwakke lezers in groep 5 t/m 8 die na bijvoorbeeld een periode RALFI nog niet op groepsniveau lezen (Bao, SBO, SO, RT, logopediepraktijk, VO)

- Doel:
- Ralfi-light heeft een tijdelijke rol aan het begin van een boek/serie. Het doel is om het starten met een boek/serie te faciliteren; Lanceren in een (serie)boek op of boven hoogste instructieniveau van de leerling.
 - Woordherkenning, vloeiendheid, leesplezier en begrip.

Frequentie: minimaal 3 x per week, 20 minuten; de standaard RALFI-aanpak, zonder herhalen. (gefaciliteerd doorlezen).

- Onderdelen:
- Leerkracht leest een halve tot een hele bladzijde voor (leerlingen volgen mee).
 - Leerling en begeleider lezen dezelfde bladzijde in koor, met papegaai-lezen of de leerling leest alleen hardop zodra hij dat kan.
 - Leerkracht leest een nieuwe halve tot hele bladzijde voor.
 - Er wordt een waarderend gesprek gevoerd over het boek. Enzovoort, tot de leerling de tekst zelf kan stillezen of zelf wil stillezen.

Meer informatie:
[Geletterdheid en schoolsucces: RALFI: wanneer wel en wanneer niet?](#)
 A. Smits, T. Braams (2019). Dyslectische kinderen leren lezen. Boom uitgeverij Amsterdam.

- Leerling leest op AVI-E4 maar heeft nog een achterstand t.o.v. klasgenoten, bijvoorbeeld na een periode RALFI.
- Leerling kan stillezen.
- Leerling haakt snel af en gaat onvoldoende vooruit bij stillezen.

Interventie	Specifieke indicaties
-------------	-----------------------

Begeleid Hardop Lezen

Vanaf ongeveer groep 4, elementaire leeshandeling wordt beheerst.

Doel:

- Verbeteren technische leesvaardigheid.
- Het vergroten van leesplezier.

Frequentie: minimaal 4-5 x per week, 20 minuten bij individuele begeleiding, 30 minuten bij groepsaanpak.

Aantal leerlingen: 1-3

- Zwakke lezers vanaf ongeveer groep 4 die na de fase van het aanvankelijk leesonderwijs onvoldoende vordering maken in de leesontwikkeling.
- Leerlingen met tempo problemen / spellend lezen / problemen met accuratesse
- Ondergrens voor inzet BHL is tenminste 10 woorden correct lezen op kaart 1 van de DMT.
- Bovengrens: Cito C of IV score, leerrendement van 70% of meer. Bij deze bovengrens komen leerlingen in beginsel niet in aanmerking voor BHL.

De leerling leest hardop, terwijl de leesbegeleider bemoedigt en ingrijpt wanneer dat nodig is.

Kernmerken van BHL:

- Vrije boekkeuze
- Afwisseling van leeswerkvormen
- Feedback met wacht-hint-prijs

Meer informatie:

[Hoofdstuk 4: Begeleiding bij lees- en spellingproblemen | Dyslexie Centraal](#)

[Methodiekbeschrijving BHL.pdf](#)

[Microsoft Word - BHL korte beschrijving.docx \(skarman.nl\)](#)